

Nová značka „Pozor los!“ může zachránit životy ohroženým živočichům, ale i řidičům

Tisková zpráva - 5. 8. 2015

Praha – Návrh na zavedení nové dopravní značky „Pozor los!“ na českých silnicích dnes podala na ministerstvo dopravy ochránářská společnost Česká krajina. Značka by měla pomoci chránit nejenom vzácné losy, ale také zdraví a životy řidičů.

„Dopravní nehody představují jednu z hlavních příčin úhynu losů u nás. Na silnicích a železnicích přijde o život zhruba čtyřicet procent uhynulých losů. To je přibližně stejný podíl, jako mají na úbytku těchto ohrožených savců pytláci,“ upozorňuje Dalibor Dostál, ředitel ochránářské společnosti Česká krajina.

Jen v posledních několika měsících zahynul jeden los na železniční trati z Velenic do Českých Budějovic. Další český los uhynul v červnu na dálnici A3 poblíž dolnobavorského městečka Iggenbach. „Pokud hrubé odhady hovoří o tom, že na českém území přežívá posledních patnáct až dvacet losů, mohli jsme přijít jen během posledních několika měsíců o deset a více procent jejich populace,“ doplňuje Miloslav Jirků z Biologického centra Akademie věd.

Navrhované dopravní značky by se neměly používat plošně, ale pouze na vybraných úsecích, kde hrozí větší riziko střetu s losy. Jde především o úseky, kde již v minulosti došlo k nehodám automobilů s losy. Případně na komunikacích, které se kříží s hlavními migračními trasami losů.

Nová dopravní značka by měla zachránit nejenom životy ohrožených savců, ale především řidičů. Riziko smrtelných následků je totiž při střetech s tímto mohutným savcem značně vysoké.

Tragická bilance je dána nejenom velikostí zvířete, ale také stavbou jeho těla. Kvůli dlouhým nohám sražený los ve většině případů po střetu spadne předním sklem do kabiny osobního automobilu. Na tuzemských komunikacích měli řidiči dosud štěstí. „V České republice došlo zatím k sedmi nehodám způsobené losem, při nichž naštěstí nedošlo k úmrtí žádného řidiče,“ doplňuje Jan Veselý z Lesů České republiky Nové Hradky, který se výzkumem losů dlouhodobě zabývá. Dvě z uvedených sedmi nehod připadají na železnici.

Losi reagují na setkání s automobilem na silnici jinak, než většina ostatních živočichů. Když se cítí ohroženi, ztuhnou na svých vysokých nohou. Zatímco v přírodě se tak brání napadení šelmami, při setkání s dopravou to má pro ně fatální následky. Řidiči by proto neměli spoléhat na to, že los ze silnice uteče a automobilu uhne. Značka „Pozor los!“ je obvyklá v Norsku, Švédsku, Finsku, ale i Kanadě, setkat se s ní mohou řidiči také v Polsku.

Los evropský je největší jelenovitý savec žijící na našem území. Dospělý býk váží zhruba 220 až 450 kilogramů, délka jeho těla je 2 až 3 metry. Dosahuje výšky v kohoutku 180 až 235 centimetrů.

Losi se často pohybují na podmáčených a bažinatých půdách, proto mají roztažitelné spárky s velkou nášlapnou plochou. Dobře plavou, jejich paroží dosahuje hmotnosti až 20 kilogramů. I když je pro losy typické lopatovité paroží, losí býci v české populaci mají nejčastěji paroží bidlovitého typu.

Losi byli na území dnešní České republiky vyhubeni mezi 12. a 15. stoletím. Někteří autoři uvádějí jako rok ulovení posledního losa u nás letopočet 1570. Důvodem vyhlazení české populace losů byly v historických

dobách hlavně nadměrný lov, ale i další změny způsobené člověkem v krajině, jako změny vegetace či fragmentace prostředí. Další příčinou byly i změny klimatu.

Ve druhé polovině 20. století se však losi začali do českých lesů vracet. V roce 1957 byl zaznamenán výskyt prvního losa v okolí Ústí nad Labem, krátce na to byl neoprávněně uloven na Teplicku. Do 80. let minulého století se k nám losi šířili ve třech migračních vlnách. Jejich populace dosáhla v roce 1980 podle tehdejších odhadů 30 až 50 kusů.

Od 90. let začalo losů ubývat. „Tři mikropopulace na Bechyňsku, Táborsku a Nymbursku zanikly, další dvě velké populace na Jindřichohradecku a Českokrumlovsku se zmenšily,“ konstatuje Martin Ernst z Mendelovy univerzity v Brně. Například populace na Jindřichohradecku o polovinu až dvě třetiny. V posledních letech navíc ustala migrace losů z Polska kvůli dostavbě dálnice Berlín-Lvov. Takže ztráty na českém území již nedoplňují zvířata, která v minulých desetiletích přicházela z polských lesů.

Zavedení značky „Pozor los!“ samozřejmě není jediným potřebným opatřením v souvislosti s dopravou. Střetům s vozidly by napomohlo především vybudování přechodů pro zvěř nad silnicemi a železnicemi v místech, kudy procházejí hlavní migrační tahy losů.

Přehled střetů losů na silnicích a železnicích v České republice:

- 1) Počátkem srpna 1974 byly pozorovány v Břežanech u Prahy dvě losice. Jedna z nich byla 3. ledna 1975 sražena vlakem.
- 2) Srážka s losicí, 9. ledna 1985 v úseku J. Hradec – Jarošov, sražena losice, která přežila a byla přemístěna do ohrady, kde se zotavila a byla puštěna zpět do volné přírody.
- 3) Srážka s losem, 28. září 1993 v těsné blízkosti Veselí nad Lužnicí ve směru na České Budějovice, los nepřežil.
- 4) Srážka s losem v ranních hodinách, 16. září 2003 u Přední Výtoně, los nepřežil, vypreparován a vystaven v NP Šumava na LS České Žleby.
- 5) Srážka s losicí, 8. dubna 2009 před 22hod. u Hodkovic nad Mohelkou, losice nepřežila.
- 6) Srážka s losicí, 29. září 2009 v noci u Českých Velenic, losice nepřežila.
- 7) Střet losa s vlakem 15. dubna 2015 mezi 04.00 - 05.00 hod byl sražen vlakem na trati České Velenice- České Budějovice, mladý samec, stáří 2-3 roky.

Pro více informací volejte:

Dalibor Dostál - 606 635 303

O společnosti Česká krajina: Ochranařskou společnost Česká krajina (www.ceska-krajina.cz) založil v roce 2007 Dalibor Dostál, politolog, novinář a bývalý šéfredaktor celostátní redakce Deníku. Jako novinář se dlouhodobě věnoval právě tématům ochrany přírody, životního prostředí, ale i filantropie a neziskového sektoru. Za to obdržel v roce 2009 Poděkování Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a v roce 2011 cenu Mediální čin roku od Nadace OKD. Spolupracuje s Fórem dárců, je členem poroty Starosta roku, členem novinářské poroty ceny Via Bona a členem hodnotící komise občanského sektoru v ČR pro USAID.

